

Asia: VN/11785/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

Valio kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta.

Maatilojen biokaasulaitokset

Valiolaisista maitotiloista noin 20 käsittelee maatalousbiomassansa tilakohtaisissa tai muutaman maatilan yhteisessä biokaasulaitoksessa. Maatilalaitokset ovat kokoluokaltaan pieniä (vuosituotanto yhteensä 0,9 GWh - 2 GWh) ja useimmiten niissä tuotetaan tilakeskuksen tarvitsema sähkö ja lämpö. Prosessin sivutuotteena muodostuva mädätysjäännös on lannoitusvaikutukseltaan parempaa kuin käsittelemätön raakalietelanta ja tällä voidaankin pienentää maatilan lannoitekustannuksia merkittävästi.

Maatilalla korvatusen sähkön ja lämmön hintataso on alhainen ja sen vuoksi maatilalaitoksien raaka-aineena ei käytännössä kannata käyttää kuin lantaa. Useimmiten prosessiin syötetään lannan lisäksi myös rehujätteitä, mutta nurmen viljely sähkön ja lämmön tuotantoa varten on lähes

kannattamatonta ja sen vuoksi todella vähäistä. Maatilalaitosten tarkoitus onkin parantaa maatalon energiaomavaraisuutta, pienentää maatalon lannoitekustannuksia sekä pienentää maataloudesta aiheutuvaa ilmastokuormitusta. Pienet maatilalaitokset sijoitetaan useimmiten tilakeskukseen siten, että ne ovat käsiteltävien maatalousbiomassojen kuten lietalannan, kuivalannan ja rehujätteen läheisyydessä, jolloin niitä ei tarvitse erikseen kuljettaa biokaasulaitokselle.

Pienen kokoluokan biokaasutuotannon ilmastovaikutus

Pienet maatalouden biokaasulaitokset käsittelevät pääasiassa lietalantaa, kuivalantaa ja rehun varastoinnissa pilaantunutta tai eläinten syömättä jättämää rehujätettä. Nämä kaikki edellä mainitut biokaasulaitoksen syötteen ovat kestäväksi luokiteltavia biokaasun raaka-aineita. Näitä raaka-aineita hyödyntämällä maatila voi pienentää lannan varastoinnista aiheutuvia ilmastopäästöjä sekä tehostaa niiden sisältämien ravinteiden hyötykäyttöä. Maatilojen biokaasulaitoksissa käsitellään myös biokaasulaitokselle varta vasten viljeltyä nurmea, mutta sen tuotantokustannusten vuoksi niiden osuus energiantuotannosta on vähäinen. Useimmiten tämän varta vasten viljellyn nurmen osuus kaikista laitoksen syöttestä on pieni ja lanta muodostaakin valtaosan käsitellyistä syöttestä. Biokaasuprosessissa muodostuva lannoitejäte hyödynnetään maatalon peltojen viljelyssä, mikä turvaa hiilen palautumisen maaperään, josta prosessissa käytetyt syötteen ovat peräisin.

Kestävyysslain 6 §:n mukaan nykyisillä ennen 31.12.2025 käyttöön otetuilla biokaasulaitoksilla tuotetun sähkön- ja lämmön kasvihuonekaasupäästövähennyksen suuruuden tulee olla vähintään 70 % verrattuna fossiilista alkuperää olevaan sähköön ja lämpöön. 31.12.2025 jälkeen käyttöön otetuilla laitoksilla saavutetun päästövähennyksen on oltava vähintään 80 %. Luonnonvarakeskuksen (Rasi ym. 2019) tekemän raportin mukaan biokaasun tuotannolla voidaan saavuttaa 92 % päästövähennys verrattuna tilanteeseen, jossa maatalon sähkö ja lämpö olisivat fossiilista alkuperää silloinkin, kun kivennäismaalla biokaasun tuotantoon viljellyn nurmen osuus kaikista syöttestä on 20 %. Eli kivennäismaalla viljeltyä nurmea voitaisiin hyödyntää biokaasun tuotannossa jopa 20 % ja siltikin nykyisin edellytetty 70 % päästövähennysvaatimus täyttyisi. Edellä mainitun päästövähennysvaatimuksen saavuttaminen on kuitenkin hankalampaa, jos biokaasulaitos hyödyntää nurmea, joka on viljelty eloperäisellä maalla, jonka viljelystä aiheutuvat ilmastopäästöt on huomioitava päästövähennyslaskennassa. Oleellista on siis se että, käytetäänkö sähkön ja lämmön tuotantoon käytettävän biokaasun raaka-aineena nurmea, joka on viljelty eloperäisellä maalla. Ehdotammekin, että maataloilta ei edellytetäisi hallinnollisesti raskasta kestävyysjärjestelmää vaan todennäköisesti kestävä tuotantonsa vuoksi, pienen maatalousbiomassoihin perustuvan biokaasulaitoksen kestävyys voitaisiin osoittaa ilmoittamalla, käytetäänkö biokaasun tuotantoon nurmea, joka on viljelty eloperäisellä maalla tai maa-alalla, joka on raivattu 1.1.2008 jälkeen peltomaaksi. Tämänhetkiset hallinnolliset menettelyt ovat kaikkea muuta kuin tarpeellisia ja oikeasuhtaisia pienen kokoluokan maatalousbiomassoja käsitteleville biokaasulaitoksille. Maatalon on mm. järjestettävä vuosittain todentaja tekemään kestävyysjärjestelmään uusintatarkastus, mistä yksin koituu useiden tuhansien eurojen kustannus.

Tämä luonnos on myös ristiriidassa hallitusohjelman kanssa, jossa kirjoitetaan seuraavanlaisesti:

- ”Hallituskaudella ei tehdä kansallisesti sellaisia päätöksiä, jotka lisäävät maatalouteen kohdistuvia kustannuksia.”
- ”Hallitus huolehtii pienen mittakaavan uusiutuvan sähkön- ja lämmöntuotannon investointiympäristöstä.”
- ”Hallitus luo edellytyksiä maatilatasoisen biokaasun tuotannon ja puupolttoaineilla tuotetun lämmön kasvulle.”

Lisätietoja

Anna-Kaisa Auvinen yhteiskuntasuhdejohtaja, Valio

Robert Harmoinen kehityspäällikkö, Valio

Auvinen Anna-Kaisa
Valio Oy